

GÖTEBORGS UNIVERSITET
INSTITUTIONEN FÖR SOCIALT ARBETE

”Han var ju kungen, en idol för alla faktiskt.”

– en studie om en kvarterspolis arbete i Bergsjön.

Socionomprogrammet

C-uppsats

H.T 2010

Författare: Terese Lagström & Jenny Willstrand

Handledare: Lars Rönmark

Sammanfattning

Titel: ”Han var ju kungen, en idol för alla faktiskt.” – en studie om en kvarterspolis arbete i Bergsjön.

Namn: Terese Lagström & Jenny Willstrand

Nyckelord: *Kvarterspolis, Bergsjön, ungdomar, relation*

I samband med att den pensionerade kvarterspolisen Eddy Christensson avlider i september i år, sätts en insamling ingång med pengar till en begravningskrans. Kort därefter startas en sida upp på Facebook för att hedra hans minne. Medlemmarna blir snabbt många och inläggen vittnar om en saknad och mycket omtyckt polisman. Initiativet kommer från ungdomar uppvuxna i Bergsjön. Vi förstod då att Eddy Christensson gjort ett stort intryck genom sitt arbete som polis i stadsdelen. Då bilden av polis och ungdomars möten i förorter idag står i kontrast till detta, väcktes vår nyfikenhet att undersöka vad det är Eddy Christensson gjort som gör att så många minns och saknar honom. Syftet med denna studie är att beskriva kvarterspolis Eddy Christenssons arbetssätt i Bergsjön med hjälp av följande frågeställningar:

1. Vad var tanken bakom kvarterspolisverksamheten?
2. Hur arbetade Eddy Christensson som polis i Bergsjön?
3. Hur tänker ungdomarna och tidigare samarbetspartners om Eddys polisarbete i Bergsjön och dess betydelse?

Genom en kvalitativ studie med ett induktivt tillvägagångssätt har vi fått fram de mest karaktäristiska delarna i hans sätt att arbeta. Vi har använt oss av intervjuer med ungdomar uppvuxna i Bergsjön och med tidigare samarbetspartners till Eddy. Vi har även använt oss av metoderna observation och dokumentanalys. Utifrån vårt insamlade material har det vuxit fram begrepp som vi har sett återkomma i alla empirins delar. Dessa begrepp beskriver i denna kontext de mest karaktäristiska delarna i Eddy Christenssons polisarbete. Med begreppen närvaro, kommunikation, relation, prevention och social kontroll möjliggjorde Eddy Christensson ett framgångsrikt kvarterspolisarbete i Bergsjön.

Förord

I tio veckors tid har större delen av vår, i alla fall vakna tid, gått åt till uppsatsskrivande. Det har varit en tid full med utmaningar med en del ångest och grubblerier som följd, men också med skratt, nya insikter och en känsla av stolthet. Det har varit en process som inneburit sena kvällar och mycket dokumentanalys. Empiri har analyserats, frågor har väckts och tankar har bollats mellan varandra och ihop med andra. Vi har ”klippt och klistrat”, skrivit om, tagit bort och skrivit nytt. Detta med tiden som en ständigt närvarande fiende.

I tio veckors tid har våra respektive familjer fått stå ut med grämande och ältande om uppsats. Vi tackar er hjärtligt för ert så betydelsefulla tålamod. Utan ert stöd hade vi förmodligen fått vada fram i högar av tvätt och disk...

Ett stort tack vill vi naturligtvis också rikta till våra respondenter för att ni gjorde det möjligt för oss att genomföra den här studien. Våra möten med er, kändes alla varma och givande.

Tack till Lasse Rönnmark, vår handledare som har trott på och uppmuntrat oss i vårt arbete.

Sist men inte minst, vill vi även tacka varandra för goda insatser, inspiration, kämparglädje och mysiga skriv- och fikastunder!

Jenny & Terese

Innehållsförteckning

1 INLEDNING	7
1.1 Prolog.....	7
1.2 Avgränsningar.....	8
1.3 Syfte.....	9
1.4 Frågeställning	9
2 KVARTERSPOLISEN I ETT POLISIÄRT SAMMANHANG	10
2.1 Polisens uppdrag och mål	10
2.2 Polisens organisation	11
2.3 Kvarterspolisverksamhetens bakgrund	12
2.4 Utvecklingens gång.....	14
2.5 Från kvarterspolis till närpolis	14
2.6 Problemorienterat polisarbete	16
2.7 Tillits-rapporten	16
2.8 Områdespoliser idag	17
3 TIDIGARE FORSKNING	18
3.1 Allmänhetens förtroende.....	18
3.2 Bemötandets inverkan	19
3.3 Implementering av närpolis	19
4 METOD OCH MATERIAL	21
4.1 Förförståelse	21
4.2 Val av metodstrategi.....	21
Triangulering av datakällor	22
4.3 Intervjuer med ungdomar	23
Urval	24
Genomförande av intervjuer.....	24

4.4 Intervjuer med samarbetspartners.....	25
Urval	25
Genomförande av intervjuer.....	25
4.5 Intervjutillfällena	26
Bearbetning av intervjuerna.....	26
Analysmetod.....	26
4.6 Dokumentanalys.....	27
4.7 Validitet.....	28
4.8 Reliabilitet	29
4.9 Etiska överväganden.....	29
5 STADSDELEN BERGSJÖN	31
5.1 Stadsdelen Bergsjön	31
5.2 Bergsjöungdomarnas egna berättelser	31
6 EDDY CHRISTENSSONS POLISARBETE.....	33
6.1 Eddy Christenssons poliskarriär.....	33
6.2 Kännetecken på Eddy Christenssons polisarbete	35
6.3 Ungdomarnas bild av Eddy Christensson.....	37
6.4 Summering.....	40
7 RESULTAT	41
Närvaro.....	41
Kommunikation.....	41
Relation	42
Prevention	43
Social kontroll.....	45
8 SLUTDISKUSSION	46

9 FÖRSLAG TILL VIDARE FORSKNING	49
REFERENSER	50
BILAGA 1. INTERVJUGUIDE 1	52
BILAGA 2. INTERVJUGUIDE 2	53

1 Inledning

1.1 Prolog

”Kungen!, Kungen!, Kungen!”

Det var glada och påhejade tillrop från ungdomarna i Bergsjön när stadsdelen fick kungligt besök i mars 2001. Ett hundratal personer hade samlats för att få en skymt av drottning Silvia. Kvarterspolis Eddy Christensson eskorterade drottningen den där dagen och det var honom som tillropen syftade på. Detta vittnar om en popularitet av ganska ovanligt slag, men som kvarterspolis Eddy Christensson lyckades bygga upp under de många år han arbetade i Bergsjön. Och sällan får väl en polis så stor uppmärksamhet vid ett kungligt besök, att självaste drottningen får konkurrens i uppmärksamhet?

I september i år avled Eddy Christensson, 71 år gammal, fyra år efter sin pension från arbetet som polis i Bergsjön. Bara några dagar efter hans bortgång startas en insamling med pengar till en begravningskrans, på hemsidan Facebook. På några timmar samlas en stor summa pengar in då nästan hundra personer som vuxit upp i Bergsjön väljer att bidra. Ungefär samtidigt får Facebookgruppen ”Till minne av allas vår kvarterspolis Eddy Christensson” snabbt ihop över tvåhundra medlemmar. Det dröjer inte länge förrän inläggen från medlemmar strömmar in...

Tack Eddy för du var just du.

Vår kära älskade Bergsjöpolis Eddie, vi kommer att sakna dig med stor sorg men också minnas dig med glädje hur du fanns för oss alla barn i Bergsjön.

En bättre polis och människa kommer nog aldrig att finnas.

Gruppsidan visar på många som blivit berörda av hans plötsliga bortgång men den vittnar också om den betydelsefulla roll han verkar ha haft för flera av dem. Att Kvarterspolis

Eddy var omtyckt och speciell, råder det ingen tvekan om. Eddys stora polisiära och personliga engagemang i stadsdelen, har tveklöst gjort stort intryck.

Denna bild av en polis som verkar ha utmärkt sig så i sitt arbete, känner vi står i stark kontrast till bilden av polisens och ungdomars möten i förorter idag. Inte sällan möts vi av stora rubriker i media då ungdomar och polis drabbat samman. Av den anledningen väcktes vår nyfikenhet att undersöka vad det är Eddy gjort som påverkat och engagerat så många unga i Bergsjön, att de flera år senare väljer att lägga pengar ur egen ficka för att hedra hans minne. Vilka avtryck har han lämnat efter sig som gör att så många kommer ihåg honom? För att möjliggöra goda möten i framtiden mellan polis och ungdomar anser vi att det är viktigt att ta reda på vilka framgångsfaktorerna är. Detta område anser vi vidare vara relevant att forska kring då det behövs mer kunskap om hur preventivt polisarbete i interaktion med ungdomar kan se ut i förorten. Detta är både intressant och angeläget då misstro och missförstånd dem emellan ofta sätter käppar i hjulen för goda möten. Det är vidare intressant att undersöka varför kvarterspolisarbetet i den utsatta stadsdelen Bergsjön kunde fortgå när det på andra orter var svårt att få ett fungerande kvarterspolisarbete till stånd.

1.2 Avgränsningar

Studiens fokus ligger på kvarterspolisfunktionen och på ungdomarnas och samarbetspartners attribution av dess betydelse. Studien begränsas till att omfatta Eddy Christenssons arbete som kvarterspolis i Bergsjön och fokuserar därför inte på kvarterspolisverksamheten i Bergsjön som *helhet*. Denna avgränsning har vi gjort för att få ett material som känns hanterbart. Då fokus främst ligger på Eddys polisarbete har vi valt att intervjua samarbetspartners inom det sociala arbetsfältet för att få deras upplevelser och erfarenheter av hans arbete. Vi har också valt att intervjua ungdomar för att få deras bild. Med begreppet ungdomar i denna uppsats, menar vi personer som är uppvuxna i Bergsjön under perioden 1960-1987. Avgränsningen har gjorts medvetet då studien annars skulle riskera att bli både för spretig och för omfattande för den tid vi haft till förfogande. Vi har därför gjort valet att inte intervjua några poliser. Vi har dock tagit intryck, vilka vi senare

redogör för, från den minnestund där en nära poliskollega till Eddy, höll tal. Vi är medvetna om orimligheten att sammanfatta en över 30-årig poliskarriär i en C-uppsats, liksom att spegla *alla* Bergsjöns ungdomar över denna tid. Detta är heller inte vår avsikt. Vi har därför plockat ut delar ur hans arbetsliv samt intervjuat ett urval personer för att ta reda på och belysa det mest relevanta i hans sätt att arbeta. För att få en förståelse för tanken kring kvarterpolisverksamheten inom ramen för polisarbetet i stort, har vi också valt att göra en kort polishistorisk resa från dess början till idag.

1.3 Syfte

Syftet med denna studie är att beskriva kvarterspolis Eddy Christenssons arbetssätt i Bergsjön.

1.4 Frågeställning

1. Vad var tanken bakom kvarterspolisverksamheten?
2. Hur arbetade Eddy Christensson som polis i Bergsjön?
3. Hur tänker ungdomarna och tidigare samarbetspartners om Eddys polisarbete i Bergsjön och dess betydelse?

2 Kvarterspolisen i ett polisiärt sammanhang

I nedanstående del kommer vi att presentera hur Polisens uppdrag och mål ser ut idag. Vi presenterar också polislagen med syfte att påvisa den lagstadgning som gäller polisens preventiva uppgift. Därefter följer en kort beskrivning av polisens organisation. Sist kommer en beskrivning av tanken bakom kvarterspolisverksamheten och dess utveckling fram till idag.

2.1 Polisens uppdrag och mål

I Polislagen (1984:387) beskrivs att polisens uppdrag är att minska brottsligheten. Detta ska ske både genom förebyggande insatser och genom att fler brott ska klaras upp. Likaså ska polisen verka för människors trygghet.

2§ Till polisens uppgifter hör att:

1. förebygga brott och andra störningar av den allmänna ordningen eller säkerheten,
2. övervaka den allmänna ordningen och säkerheten, hindra störningar därav samt ingripa när sådana har inträffat,
3. bedriva spaning och utredning i fråga om brott som hör under allmänt åtal,
4. lämna allmänheten skydd, upplysningar och annan hjälp, när sådant bistånd lämpligen kan ges av polisen,
5. fullgöra den verksamhet som ankommer på polisen enligt särskilda bestämmelser.

Samverkan med andra myndigheter och organisationer

3 § Polisen skall samarbeta med åklagarmyndigheterna. Samarbete skall också äga rum med andra myndigheter och organisationer vilkas verksamhet berör polisverksamheten. Särskilt åligger det därvid polisen att fortlöpande samarbeta med myndigheterna inom socialtjänsten och snarast underrätta dessa om förhållanden som bör föranleda någon

åtgärd av dem (www.notisum.se, 15/11). Varje år kompletteras polisens uppdrag då regeringen i ett regleringsbrev beskriver uppdraget. I brevet talar regeringen om vilka mål de vill se med polisverksamheten. I regleringsbrevet för budgetåret 2010 står det att polisen bl.a. ska:

- Öka människors trygghet, ha ett högt förtroende hos allmänheten.
- Det brottsförebyggande arbetet ska utvecklas bl.a. genom en ökad synlighet och tillgänglighet.
- Bli mer effektiv, däribland ska verksamhetsresultat förbättras.
- Resultatskillnader mellan polismyndigheterna ska minska.
- En större andel brott ska klaras upp.

Därefter gör rikspolischefen en tolkning av Polisens uppdrag, för att skriva ihop ett inriktningsdokument. I inriktningsdokumentet beskriver rikspolischefen hur det ska genomföras och lyfter fram de områden som är prioriterade för att därefter formulera mål för polisens arbete.

2.2 Polisens organisation

Rikspolisstyrelsen är en central förvaltnings- och tillsynsmyndighet vars primära uppgift är att utöva tillsyn över polisen. Den ytterst ansvarige för verksamheten är rikspolischefen, vilken utses av regeringen. Andra uppgifter som vilar på rikspolisstyrelsen är:

- Teknik och metodutveckling inom polisen
- Gränskontroll
- Centrala polisregister
- Polisens planering vid särskilda händelser
- Internationellt polissamarbete
- Polisutbildningen

Likaså är Rikspolisstyrelsen chefsmyndighet för Statens kriminaltekniska laboratorium.

Polisen har ungefär 27.000 anställda och är en av de största statliga verksamheterna. Organisationen är uppdelad i en central nivå och en lokal nivå. I landet finns 21 polismyndigheter. Varje län utgör, enligt polislagen, en myndighet. På polismyndigheten finns en länspolismästare vilken fungerar som chef. I ledningen av polismyndigheten finns en polisstyrelse, där politiker som är utsedda av regeringen sitter.

Det är polisstyrelserna själva som avgör hur polismyndigheten ska vara organiserad, därav kan strukturen variera myndigheter mellan. Den största polismyndigheten är Stockholm, med cirka 6900 anställda och den minsta är Gotland med cirka 140 anställda.

I varje myndighet finns en:

- Brottsförebyggande enhet
- Utrednings- och lagföringsenhet
- Serviceenhet

(www.polisen.se, 14/11 2010).

2.3 Kvarterspolisverksamhetens bakgrund

Polisväsendet förstatligades 1965 för att bilda en enhetlig och effektiv polisorganisation i landet. Genom en statlig polisutredning som tillsattes 1975 kom förslag till bl.a. en decentralisering av polisorganisationen, likaså utvecklades förslag om närmare samarbete med allmänheten och en utveckling av det brottsförebyggande arbetet. Tanken var att polisens verksamhet och organisation skulle följa samhällets utveckling och förändring (Furuhagen, 2009). I slutet av 1970-talet kom Rikspolisstyrelsen med en anvisning om kvarterspolisverksamhet. I den framgick att verksamhet av detta slag särskilt skulle inriktas på hjälpande och brottsförebyggande insatser. Uppgifter som särskilt betonades för kvarterspolisen var att lära känna sitt område, motverka ungdomsbrottslighet samt narkotika- och alkoholmissbruk, samarbeta med skola, föreningar och andra sociala aktörer

samt medverka vid skolundervisning (Jonasson, 1994). I slutet av 1970 fanns det omkring 350 kvarterspoliser i Sverige, vilket stod för cirka två procent av landets samtliga poliser. Alltså var kvarterspolisverksamheten mycket begränsad (Lindström, Pauloff & Granath, 2001).

Beslut om reformeringen av polisen fattades av riksdagen 1984. I och med förändringarna som då inleddes fick de lokala polisdistrikten mer befogenhet att fatta beslut om verksamhetens inriktning och resursfördelning. Ett år senare kom polisberedningens slutbetänkande (SOU 1985:62). Tre principer blev grundläggande i utformandet av det nya polisarbetet. Dessa var *samspelet med allmänheten, synlighet och service*. Detta innebar en större satsning på kvarterspolisen. En polisman skulle täcka ett område och fotpatrullering skulle ingå som en naturlig del i kontakten med allmänheten (Lindström, Pauloff & Granath, 2001).

I Polisberedningen (1985:62) framhölls följande:

- En grundläggande förutsättning för att polisen ska kunna utföra ett effektivt arbete är att det finns en bra relation mellan allmänhet och polis.
- Likaså har internationell polisforskning i flera utvärderingar upptäckt att invånarna genom endast förekomsten av närpolisverksamhet upplever en ökad trygghet, även om brottsligheten inte minskat.

(Andersson & Grevholm, 4/2000).

Green (1992) menar att benämningen kvarterspolis och dess verksamhet växte fram i Sverige i slutet av 1960- talet, bl.a. som en motreaktion mot att allt fler poliser färdades i bil och blev avskiljda från medborgarna. Genom polisens förändrade sätt att arbeta i områdena, var det tänkt att gynna ett mer långsiktigt samt förebyggande perspektiv. Att arbeta brottsförebyggande var en av de viktigaste uppgifterna för kvarterspoliserna. Genom att bekanta sig med invånarna i området och då särskilt lära känna ungdomarna var tanken

att förhindra deras risk att hamna i kriminalitet. Rollen som kvarterspolis bygger på att han eller hon är känd av sin omgivning och att de boende känner förtroende för henne eller honom. För att nå detta, menar Green, krävs kontinuitet och långsiktighet. Något som kräver ett enträget arbete. För många kvarterspoliser är just kontaktsökandet den viktigaste biten i arbetet med att skapa trygghet och förhindra brott. Det framgår vidare i Greens studie att arbetet som en kvarterspolis gör, lätt går över till socialt arbete, vilket kanske inte riktigt kopplas ihop med den traditionella polisrollen (Green, 1992).

2.4 Utvecklingens gång

Förändringsarbetet gick dock trögt och flera kvarterspolisverksamheter misslyckades med att leva upp till intentionen som var tänkt. Anledningarna var flera men något som tydligt framkom var den brist på både stöttning och vägledning från ansvariga, då många kvarterspoliser kastades ut i sina verksamheter utan vare sig utrustning eller tydliga riktlinjer. Likaså saknades det på flera håll utvecklingsmöjligheter. Allt detta bidrog till att verksamheten hamnade i vanrykte. Dessa samlade erfarenheter gjorde att den här typen av polisverksamhet fick en slags B-lags stämpel. På en del håll var det även så att kvarterspolisverksamheten motarbetades. På några håll i landet hade dock verksamheten bättre rykte och ansågs fungera bra (Jonasson, 1994). Under 1980-talet och trots den tänkta satsningen, förblev andelen kvarterspoliser fortfarande lågt. Riksrevisionsverket konstaterade att det i slutet på 1980-talet fortfarande var utryckningsverksamhet och bilpatrullering som stod för den största delen av ordningspolisens arbete. I en granskning i början av 1990-talet kunde riksdagens revisorer konstatera att satsningen på brottförebyggande arbete, kvarterspolisverksamhet och fotpatrullering inte helt och fullt genomförts i praktiken (Lindström, Pauloff & Granath, 2001).

2.5 Från kvarterspolis till närpolis

I takt med den negativa brottsutvecklingen kom samhällets krav på förändrade polisiära handlingsstrategier för att få ner brottsligheten och öka tryggheten i samhället. En förnyelseproposition 1989/90 ses därför som upptakten till närpolisreformen.

Propositionens viktigaste budskap var att *fler* poliser skulle finnas ute bland människorna vilket sågs som en utveckling av kvarterspolisverksamheten. Skillnaden blev dock att närpolisen skulle få mer ansvar för ett flertal olika former av polisverksamhet inom sitt geografiska område samt att de skulle organiseras i större enheter. Med reformen i ryggen skulle det brottsförebyggande arbetet förstärkas ytterligare och resurser från den reaktiva polisverksamheten skulle föras över till den preventiva delen. Genom detta skulle en uppluckring ske mellan de traditionella gränserna mellan polisens olika avdelningar. Tillsammans innebär detta en ny polisroll, med ett förändrat sätt att arbeta på (Jonasson, 1994).

1993/94 beslöt riksdagen att Närpoliser skulle införas i hela landet. En reform som genomfördes stegvis under olika perioder (Lindström, Pauloff & Granath, 2001). Ett syfte med närpolisreformen var att verksamheten skulle bedrivas problemorienterat och i nära samverkan med de människor som bor och verkar i området. Närpolisen skulle fungera som ”allpoliser”, vilket innebär att de både skulle arbeta brottsförebyggande samt med övervakning och utredning. Likaså skulle fotpatrullering bli en central metod för att göra sig mer tillgänglig för allmänheten (Soukkan, Green & Lindström, 1999).

En av grundtankarna med närpolisreformen var att brott som drabbat enskilda och skapar otrygghet i lokalsamhället, skulle handläggas och utredas av polisen i det område där brottet skett och anmälts. För att närpolisen skulle kunna tillämpa en problemorienterad strategi krävs kunskap om områdets och de boendes problem. Ungdomsbrott skulle också, så långt det var möjligt, utredas av närpoliser där den unge bor (Granath, Green & Lindström 2000). Det problemorienterade arbetssättet kan beskrivas som en metod, där kunskap om orsaker till brottsförekomsten styr polisens prioriteringar och arbete. I praktiken, enligt flera närpolischefer, är det dock så att den händelsestyrda verksamheten alltid måste prioriteras. Likaså anser många närpoliser själva att de reaktiva arbetsmomenten är de viktigaste då de ser förebyggande arbete, kontaktskapande verksamhet, fotpatrullering och övervakning som mindre viktiga arbetsuppgifter i jämförelse (Soukkan, Green & Lindström, 1999).

2.6 Problemorienterat polisarbete

Problemorienterat polisarbete var den nya arbetsmetod som tydliggjordes som arbetsstrategi för närpolisen. I teorin innebar det problemorienterade arbetssättet, att polisen ihop med andra lokala aktörer, skulle utforma åtgärder efter att ha kartlagt och analyserat förekomsten av brott och andra ordningsstörningar. Denna metod ansågs dock senare av både regeringen och Rikspolisstyrelsen ligga till grund för polisiär verksamhet på alla nivåer (Lindström, Pauloff & Granath, 2001).

Närpolisverksamhet har främst influerats av förhållandena från Amerika där begreppen *community policing* och ”*problem-oriented policing* används. Utvecklingen till en mer lokalt förankrad polisverksamhet sker likaså i flera länder runt om i världen. Det finns inte bara *en* översättning på begreppen, utan de definieras på ett flertal olika sätt såväl i litteratur som i praktiken. Här i Sverige är dock utgångsläget att närpolisverksamhet ska utöva ett problemorienterat arbetssätt inom ett geografiskt område. Likaså ska polisen i området arbeta mer proaktivt och långsiktigt istället för reaktivt och händelsestyrt (Soukkan, Green & Lindström, 2000).

2.7 Tillits-rapporten

2006 skrev Polismyndigheten i Västra Götaland en rapport som fick namnet Tillit – en strategisk vision för förtroende och prevention. Rapporten innehöll förslag på hur polisen bör arbeta i segregerade förorter mot målen för ett tryggare och säkrare område. De som i tillitsrapporten kom att kallas kontaktpoliser var tänkta att arbeta på ett kontaktskapande sätt med synlig närvaro och lättillgänglighet. Genom detta medborgarnära sätt att arbeta ska det bli lättare för polisen att fånga upp problem i området och sätta in behövliga åtgärder. Områdesetableringen innebär ett större engagemang från polisens sida. De huvudsakliga arbetsuppgifterna för kontaktpolisen ska bli att arbeta i nära samverkan med andra lokala aktörer samt med medborgarna i området. De ska likaså arbeta ungdomsinriktat mot målet att förhindra rekrytering till kriminella gäng samtidigt som de kontinuerligt och nära ska samarbeta med socialtjänst, skola, fritids, m.fl. För att polisen

ska få hjälp med de problem som finns i området och som uttalas av medborgarna, ska polisen kommunicera med de boende för att hitta gemensamma engagemang till förändringar, ett arbete som kräver långsiktighet och kontinuitet.

I rapporten sätts fokus på förtroende mellan allmänhet och polis. Förtroende för polisen har ofta en grund i hur väl polisen gör sig synlig och tillgänglig samt hur de arbetar för att förhindra och klara upp brott. Då kontaktpolisens arbete ska karaktäriseras av stort samhällsengagemang med fokus på att skapa kontakter, inge och upprätthålla förtroende och kommunikation med samverkande parter och allmänheten, bör personer som rekryteras till kontaktpoliser, ha personliga egenskaper såsom flexibilitet, uthållighet och en positiv människosyn (www.polisen.se, 14/11-2010).

2.8 Områdespoliser idag

Polisen i Göteborg började arbeta utefter tillitskonceptet under hösten 2009 och i december samma år, hade områdespoliser börjat komma att etableras i Backa, Biskopsgården, Frölunda, Hjällbo/Hammarkullen och Bergsjön. Idag är det främst poliser med etniskt svenskt ursprung som arbetar som områdespoliser. Marcus Ekwall, vikarierande gruppchef för områdespolisen i Bergsjön, menar att polisernas bakgrund inte har någon betydelse när det kommer till att verka i mångkulturella områden, utan att det är personligheten som är viktig i kontakten med andra. Tålamod och ett bra bemötande är två viktiga faktorer i förtroendeskapande relationer. För att göra deras roll som områdespoliser mer kännbar och vardaglig i ungdomars liv, ser områdespoliserna sin synlighet i skolan som en viktig del i arbetet. Genom att få en relation med ungdomarna i ett tidigt stadium av deras liv, blir de lättare att följa, men också lättare att kunna påverka dem till rätt bana i livet (www.polisen.se, 16/11-2010).

3 Tidigare forskning

Vad gäller urvalet av internationell forskning, har vi valt att använda oss av forskning som på olika sätt berör polisens arbete för att skapa respekt, tillit och förtroende hos medborgarna. Till detta har vi då valt ut två amerikanska artiklar varav en är skriven av Tom R. Tyler, professor i psykologi vid New Yorks universitet. Den andra artikeln är skriven av tre författare. Dessa är: Robert C. Davis, forskare på Vera Institute of Justice i New York, Pedro Mateu-Gelabert, Projekt Director New York University och Joel Miller, Projekt Director på Rutgers University School of Criminal Justice Washington Street, Newark. Vi har även läst en artikel skriven av Abby Petersson, professor vid sociologiska institutionen på Göteborgs universitet som berör implementeringen av närpolisverksamhet från Storbritannien till Sverige.

3.1 Allmänhetens förtroende

Tom R. Tylers studie, bygger på en undersökning vad gäller allmänhetens förtroende för polisen och vilka faktorer som påverkar förhållandet. I artikeln beskrivs förtroendet för polisen bland allmänheten generellt som lågt, särskilt bland människor från etniska minoriteter. I studien som genomfördes 2002, deltar ett urval New Yorkbor med blandad etnisk härkomst. Genom telefonintervjuer fick deltagarna ge sin syn på New York City Police Department (NYPD) och polisverksamhetens aktiviteter i deras eget bostadsområde. Undersökningen omfattar 1653 intervjuade. Resultaten visar att polisen mest effektivt bygger upp förtroendeingivande och lugna relationer genom sitt sätt att uppträda och användandet av sin auktoritet. Om folk anser att polisen missköter sin auktoritet minskar förtroendet och viljan till samarbete. Respektfullt bemötande visar sig ha mer effekt. Likaså bidrar en synlig polis till flera positiva yttranden i omgivningen. Människor accepterar likaså polisens beslut lättare om de anser sig blivit rättvist och öppet behandlade. Dålig erfarenhet i bemötandet av polisen, leder till sämre samarbetsvilja och vilja att följa order, vilket även speglar deras villighet att följa lagar. Detta förtroende

spelar även in då det handlar om att rapportera brott, agera vittne eller identifiera eventuella gärningsmän, enligt studien (Tyler, 2005).

3.2 Bemötandets inverkan

Författarna till nedan studie, ställer sig frågan om en effektiv polis även kan agera respektfullt? I samband med att polisen i New York 1994 ändrade strategier för att minska brottsligheten, gavs befälhavare till viss del ansvaret för hur utformandet av strategierna inom sina distrikt skulle se ut. I distrikten gick därför att se olika resultat. Det som dock utmärkte de ändrade strategierna i polisområdena var att antalet civila anmälningar mot polisen ökade. En alltför aggressiv stil i polisarbetet tenderade till kränkningar av de medborgerliga rättigheterna som istället genererade ilska och förbittring från allmänheten. I studien har författarna studerat två kvarter i Bronx där både brottsligheten och anmälningar mot polisen i stället minskat i motsats mot den allmänna trenden. Slutsatsen och den mest sannolika förklaringen till nedgången menar de, beror på att polisen i dessa områden haft en ledning som inte tolererat ett ojuste bemötande av medborgare, utan som arbetat mycket för ett mer respektfullt bemötande. De har även bättre tolererat och bemött klagomål från medborgarna. Författarna lägger stor tyngd och betydelse vid det utbildningsprogram i ”respektfullt bemötande” som poliserna i Bronx genomgått. I detta program får poliserna lära sig arbeta utefter ledorden artighet, respektfullhet och professionalism. Likaså har det anordnats kurser med representanter från grannskapet, vilket uppmuntrat till större förståelse dem emellan. Att vissa poliser även utbildat sig i samtalsmetodik har gjort att fredliga resolutioner gått att åstadkomma. Författarna menar därför att polisen kanske måste genomgå program av ovan nämnda slag för att kunna arbeta effektivt, men på ett mer respektfullt sätt (Davis, Mateo-Gelabert & Miller, 2005).

3.3 Implementering av närpolis

Peterson (2010), har studerat implementeringen av närpolisarbete från Storbritannien till Sverige. Under hösten 2006 och våren 2007 utförde författaren fältstudier på tre lokala poliskontor i Stockholm. Dessa tre lokalkontor var resultatet efter en satsning på ett nytt

närpolisverksamhetsprogram. Satsningen var tänkt för särskilda ”problemområden” med de övergripande målen att öka tryggheten, lugna de boende, minska brottsligheten samt öka förtroendet för polisen. Likaså skulle poliserna arbeta för att bryta ungdomsbrottslighet och förhindra rekryteringen till kriminella nätverk. Poliserna uppmuntrades att patrullera till fots för att synliggöra sig och lära känna sitt område. De uppmuntrades också att etablera kontakt med skola, fritidsgårdar och andra aktörer i området för möjliggöra samverkan. Programmets idéer var att synlighet, lättillgänglighet och förtrogenhet ökar känslan av tillit och förtroende för polisen. Peterson såg stora skillnader både vad gäller prioritering och praxis i polisarbetet, då poliser i ledande befattning på lokalkontoren hade olika inställning till närpolisarbete. Skillnaderna berodde också på hur områdets geografiska indelning såg ut. Polisens arbetssätt skilde sig även beroende på områdets problembild och att de uppmuntrades att själva organisera och planera polisiära åtgärder utifrån dess behov.

Närpolisarbete är i allmänhet dåligt respekterat inom den svenska polisen då det tenderar att ”förlöjligas” som socialt arbete och inte räknas som ”riktigt” polisarbete. En av de poliser som medverkat i Petersons studie menar att den sociala biten av polisarbetet måste tydiggöras redan under rekryteringen för att komma till rätta med inställningen. Likaså menar han att det är viktigt att poängtera att närpolisarbete *är* vanligt polisarbete. Att jämföra med hur programmet fungerar i Storbritannien är svårt, då polisen där har en annan polismodell som innebär att de i olika grad är knutna till polisiära arbetsuppgifter. Än dock menar Peterson, kan detta påverka den syn som finns inom den svenska poliskåren om närpolisarbete som ett inte ”riktigt” polisarbete (Peterson, 2010).

4 Metod och material

I nedanstående avsnitt kommer vi först att beskriva vår förförståelse. Därefter kommer vi att redogöra för de val vi gjort vad gäller undersökningsmetoder. Likaså presenterar vi de resonemang vi fört i valet av metoder. Vi kommer även att specificera de olika delar som ingår i metodförfarandet samt beskriva hur vi gått till väga med dessa i undersökningen.

4.1 Förförståelse

En av författarna till denna uppsats, är själv född och uppvuxen i Bergsjön under Eddys verksamma år. Hon flyttade dock ifrån Bergsjön för 14 år sedan. Eddy kommer hon ihåg, men har aldrig haft någon egentlig personlig relation till honom. Den andre av oss har över huvud taget ingen koppling vare sig till Bergsjön eller till Eddy, men blev liksom ovanstående författare snabbt fascinerad av den betydelse han verkar ha haft för många och det sätt han etablerade relationer till de boende i stadsdelen. Då vi snart kommer att vara färdigutbildade socionomer kommer vi, liksom polisen, att komma i kontakt med och bemöta människor i många olika livssammanhang. Därför tycker vi det är viktigt att belysa interaktionens betydelse.

4.2 Val av metodstrategi

Vi har i vår studie valt att använda oss av en kvalitativ metod. Detta metodval gjorde vi då vårt syfte med studien är att fånga upp beskrivande kvalitativ data till vår empiri. För att uppnå syftet med denna forskning har vi använt oss av flera olika datainsamlingsmetoder. Vi har dels haft intervjuer med två tidigare samarbetspartners till Eddy i syfte att få deras syn på Eddys polisarbete i Bergsjön. Likaså har vi intervjuat åtta ungdomar om deras erfarenheter, minnen och betydelse av Eddys arbete. Den kvalitativa forskningsintervjun ger forskaren en bra bild och förståelse för hur de intervjuade upplever och förstår världen (Kvale, 1997).

I syfte att kunna förstå och ytterligare belysa vilken betydelse kvarterspolis Eddy Christensson haft för ungdomarna i Bergsjön, har vi även valt att titta på och använda oss av inlägg som ungdomarna skrivit på Facebook-sidan ”Till minne av allas vår kvarterspolis Eddy Christensson”. Vi har även gjort en observationsstudie då vi tagit tillvara på de intryck vi fick från minnesstunden som anordnades till Eddys ära i Bergsjöskolan den elfte november 2010. Detta eftersom ett flertal, både tidigare kollegor och ungdomar som vuxit upp i Bergsjön under Eddys verksamma tid, besökte minnesstunden för att hålla tal, sjunga och läsa dikter till hans ära.

För att få ytterligare infallsvinklar, har vi vidare gjort en dokumentstudie/dokumentanalys då vi gått igenom en rad artiklar, skrivna om Eddys polisarbete i Bergsjön genom åren. Till studien hör även att undersöka hur polisverksamheten utvecklats genom åren från kvarterspolisverksamhet till dagens områdespoliser. För att samla in fakta kring det gjordes ytterligare dokumentstudier av tidigare forskning, olika SOU- rapporter, avhandlingar och artiklar som vi funnit kring området kvarterspolisverksamhet och närpolisverksamhet. Vi har studerat en mängd olika dokument, både nyare och äldre och genom detta fått en förståelse för hur bilden av kvarterspolisverksamhet förändrats över tid. I kvalitativ forskningsmetod finns tre huvudtyper av datainsamlingsmetod, dessa är: öppna intervjuer, direkta observationer och dokumentanalys (Larsson, 2005).

Vi har i studien använt oss av en induktiv strategi, vilket innebär att vi utan tidigare föreställning låtit empirin växa fram. Genom empirin har vi sedan tagit ut de begrepp som vi sedan valt att analysera resultatet med. Genom att använda sig av en induktiv strategi i den kvalitativa undersökningen skapas goda förutsättningar för forskarna att med egna begrepp beskriva materialet som framkommit (Larsson, 2005).

Triangulering av datakällor

Genom att vi i studien har använt oss av olika datakällor för att hämta in vår empiri, har vi kunnat höja trovärdigheten och säkerheten i de resultat som framkommit i studien. Genom

att använda sig av triangulering av datakällor, kan man även få en djupare och mer nyanserad bild av det som undersöks (Larsson, 2005).

4.3 Intervjuer med ungdomar

Vår första tanke var att intervjua en fokusgrupp för att dels kunna genomföra intervjuerna under samma tillfälle och därmed spara in på tid, men också för att det till en början kändes som ett ämne som går bra att diskutera i grupp. Vid närmare eftertanke och vid frågornas utformning, gjorde vi dock bedömningen att istället göra djupintervjuer med var och en. Detta val gjorde vi efter att noggrant ha diskuterat för- och nackdelar med bägge metoderna. Vi kom då fram till att en del av våra frågor kan upplevas som känsliga att diskutera tillsammans med andra. Fokusgruppmetoden är mindre lämplig om ämnet kan upplevas känslig av respondenterna (Billinger, 2005). Vi tänkte också att risken med fokusgruppsintervju kan vara att personerna bara fyller i varandras berättelser och därför i mindre omfattning kommer med sina egna innersta tankar. Vi tänkte att det eventuellt kan finnas en risk att intervjupersonerna både ”spår på” men också ”bromsas” i sina egna uttal, att grupstrycket helt enkelt får för stark påverkan.

Intervjuformen kan definieras som halvstrukturerad, vilket kräver flexibilitet och följsamhet. Vi har arbetat utifrån en öppen intervjumanual där frågorna täcks in av några huvudfrågeställningar med fokus på bestämda teman, utan att för den skull vara detaljstyrda. Genom den kvalitativa forskningsintervjun vill man söka mening i det som respondenterna uttrycker, både rent faktamässigt och genom de underförstådda budskapen som personerna sänder ut i form av kroppsspråk och tonfall. Den halvstrukturerade intervjuformen gör det även möjligt att ändra beträffande frågornas ordning och form (Kvale, 1997). Vi har försökt i möjligaste mån att ställa frågorna i den ordning de kommer. Ibland har dock intervjun övergått i mer berättande form från respondentens sida, vilket gjort att en del frågor gått in i varandra. Alla har dock fått samma möjlighet att besvara samtliga frågor. Under intervjun har vi även kommit på relevanta följdfrågor, men då dessa väckts under samtalet gång och varierat utefter de olika intervjuerna, har vi inte ansett det nödvändigt att redovisa dessa i våra bilagor.

Urval

Urvalet av respondenter till studien, grundar sig till en början på en allmän förfrågan om deltagande i vår studie på den Facebookgrupp som startades upp till minne av Eddy Christensson. På Facebook-sidan som då hade närmare 200 anhängare, skrev vi ett inlägg om vår tilltänkta studie och hänvisade intresserade till att ta kontakt med oss antingen via Facebook, mail eller telefon. Vi avvaktade därefter några dagar, men då endast tre personer anmält sitt intresse beslöt vi oss för att skicka ut inlägget som ett ”personligt meddelande” till tio stycken slumpmässigt utvalda medlemmar i gruppen. På detta sätt fick vi kontakt med ytterligare fem som ställde sig positiva till att delta. Det totala antalet ungdomar bland respondenterna blev alltså i slutändan åtta stycken.

Våra önskemål i valet av respondenter var att de ska ha vuxit upp i Bergsjön under den tid då Eddy Christensson var verksam där som polis. Vi var intresserade av att få med personer som representerar olika åldersgrupper för att spegla ungdomarna i Bergsjön över tid, men också för att ge studien en bredd och ett djup. Våra respondenter bland ungdomarna som är uppvuxna i Bergsjön är födda någon gång under 1960-talet till slutet av 1980-talet. Ett par personer har senare under forskningsarbetet, kontaktat oss och meddelat att de kan tänka sig medverka som respondenter. Vi hade vid den tiden då kommit till analysen av empirin och kände att tiden började bli för knapp. I dessa fall tackade vi de intresserade, men informerade dem om det faktum att vi av tidsskäl skulle få svårt att hinna med fler intervjuer.

Genomförande av intervjuer

Intervjuerna genomfördes på olika platser och på olika sätt helt utifrån respondenternas önskan. Två av dem fick frågorna skickade till sig via mail, då de inte hade möjlighet att träffa oss personligen. Vi är uppmärksamma på att dessa två mailsvar inte kan följas upp på samma sätt som vid personliga intervjuer. Dock anser vi att svaren från båda respondenter var så pass fyllig i sin utformning att det täckte in det vi ville ha svar på. Miljöerna där intervjuerna ägde rum skiljdes åt och hade olika karaktär. Även detta är vi

medvetna om *kan* ha påverkat intervjuernas resultat, vilket vi dock inte tror att det har gjort. På en del av platserna har vi haft möjlighet att sitta mer avskilt än på andra. Vi försökte dock alltid hitta platser med så stor avskildhet som möjligt. Anledningen till de olika platserna var att vi ville vara flexibla gentemot respondenterna, då alla intervjuer genomfördes under dagtid.

4.4 Intervjuer med samarbetspartners

Vi valde även här intervju som metod då vi ville få samarbetspartners bild av Eddys arbete i Bergsjön genom åren. Vi utformade ett särskilt frågeformulär till dessa respondenter som blev vårt underlag att utgå ifrån vid intervjuerna.

Urval

Två tidigare samarbetspartners valdes ut medvetet, då vi genom kontakter fått reda på att de arbetat nära Eddy under stora delar av hans yrkesverksamma år och på det viset lärt känna honom bra. Till vår hjälp använde vi oss även i detta fall av hemsidan Facebook, där vi genom ett ”personligt meddelande” till var och en av dem, gjorde en förfrågan om deltagande i vår studie. Då båda tillfrågade ställde sig positiva till att medverka, hade vi intervjuer med dem var och en för sig.

Genomförande av intervjuer

Vid ett av dessa intervjutillfällen med tidigare samarbetspartner, återgav respondenten sina minnen av Eddy i en mer berättande form. Vi som intervjuade behövde därför endast ställa några av de frågor som vi förberett i det frågeformulär som utformats eftersom respondenten ändå kom in på mycket av det vi ämnat fråga kring. Den intervjun blev den längsta, då den pågick i nästan tre timmar. Vid intervjutillfället med respondent nummer två, höll vi oss mer till vårt frågeformulär. Dock uppstod flera följdfrågor, vilka besvarades av respondenten.

4.5 Intervjutillfällena

Båda författarna närvarade vid samtliga intervjutillfällen, med både ungdomarna och tidigare samarbetspartners. Vi turades om att ställa frågorna så att en av oss hade ansvar för dem under aktuellt intervjutillfälle. Den andra av oss ansvarade under tiden för att alla frågorna besvarades, samt skötte bandupptagningen. Ansvarsfördelningen utgjorde dock inget hinder för att den andra av oss skulle kunna flika in med andrafrågor, om så önskades. Ingen av respondenterna satte sig emot att vi använde oss av bandspelare. Bandinspelningen såg vi som en viktig tillgång ifall något skulle te sig oklart i efterhand.

Bearbetning av intervjuerna

Samtliga intervjuer har transkriberats. Transkriberingen skedde i den ordning intervjuerna gjorts och i direkt anslutning till varje intervjutillfälle. Vi upplever att alla intervjuer har genomförts på ett avslappnat och naturligt sätt. De två av respondenterna som frågorna skickades till via mail, har vi i efterhand kunnat kontakta för uppföljningsfrågor, vilket vi gjorde i ett av fallen.

Analysmetod

Vi har i analysen av uppsatsen haft som avsikt att följa Kvales analysmetod. Kvale pratar om analysens sex möjliga steg, vilka inte nödvändigtvis måste komma vare sig i logisk eller i kronologisk följd. De första tre stegen beskrivning, tolkning och upptäckt kommer enligt Kvale redan vid intervjutillfället, då den intervjuade i ett första steg beskriver sin livsvärld under intervjun, för att i ett andra steg själv upptäcka nya förhållanden och innebörder i det som beskrivs. I det tredje steget tolkar och sänder intervjuaren tillbaka meningen som intervjupersonen beskrivit, för att den intervjuade ska ges möjlighet att korrigera eller bekräfta vad som sagts (Kvale, 1997).

Efter varje avslutad intervju har vi diskuterat vad som framkommit under intervjun, vilka begrepp och mönster som gått att utläsa samt vilka tankar som väckts hos var och en av oss

båda. Efter transkribering och utskrift av de enskilda intervjuerna, har vi noggrant läst igenom och strukit under återkommande uttryck och teman. Dessa gemensamma teman har därefter skrivits ner på ett annat papper för att tydliggöras ytterligare. Likaså har relevanta citat plockats ut. En form av analysstrategi kallas meningskoncentrering. Genom den strategin görs försök att uppnå en *helhetsförståelse* genom att vid en genomläsning av intervjuerna försöka bilda sig ett allmänt intryck för att sedan välja ut situationer eller citat som illustrerar huvudintrycken (Kvale, 1997).

4.6 Dokumentanalys

För att kunna genomföra denna studie och ta reda på väsentlig information kring vårt ämne, har vi gjort en hel del dokumentanalys. I vår metod för att beskriva kvarterspolisens arbete, har vi när vi sökt efter litteratur, forskning och artiklar på Internet, använt sökord såsom: kvarterspolis, Kvarterspolis Eddy, närpolis, områdespolis, ungdomar, community policing och Bergsjön. Vi har bland annat sökt med hjälp av söktjänsten google och google scholar. Vi har till vår hjälp också haft Universitetsbibliotekets två databaser Gunda och Libris. För att hitta artiklar gällande tidigare forskning har vi använt oss av universitetsbibliotekets databas för utländska tidskrifter med sökorden ”policing” och ”community policing”. Vidare har vi sökt referensmaterial på lokala bibliotekets söktjänst i både Lerum och Kungsbacka då dessa bibliotek tillhör våra hemtrakter.

För sökningar om Polisens arbetssätt har vi använt oss av och hämtat information och kunskap från Polisens hemsida, BRÅ:s hemsida och Riksdagens hemsida. I de fall det har varit möjligt har vi gått tillbaka till ursprungskällorna. Dock har en del källor varit mycket svåra att få tag på, dit kan bland annat nämnas SOU- rapporter från 1970- talet. Av tidsmässiga skäl har vi därför inte funnit detta möjligt. Vi har sammanfattningsvis använt oss av referensmaterial såsom böcker, olika PDF- filer som vi kunnat ladda ner genom Internet samt artiklar som vi tagit kopior på. Genom de sökningar som vi gjort har vi kunnat få en känsla av hur forskningsläget ser ut inom vårt område. Vi har vid inhämtningen av artiklar skrivna om Eddy, haft hjälp från en av våra respondenter som genom åren sparar det mesta som skrivits om honom. En del av det material som vi har gått

igenom och läst, har vi inte använt oss av i vår uppsats, dock har det hjälpt oss att bygga på förståelsen för den kontext vi undersöker.

4.7 Validitet

I en studie med kvalitativ ansats, berör begreppet validitet såväl datainsamling som den efterföljande analysen av insamlad data. Validitet handlar om pålitlighet.

Enligt Thurèn innebär begreppet validitet även att man har undersökt det som var avsikten att undersöka och ingenting annat (Thurèn, 2003). Vi tycker att vi fångat in det som var avsett att undersökas för att nå vårt syfte med studien. Vi tycker oss också ha dokumenterat väl under hela studiens gång. Även Svenning (2003) skriver om begreppet validitet. Han menar på att för att få en god validitet på studien är det många viktiga faktorer som ska klaffa. Frågekonstruktionerna ska stämma då de inte får vara vare sig ledande eller oklart formulerade, likaså ska respondenterna känna öppenhet att diskutera frågorna. För att validera frågorna gjordes en testintervju, för att gardera oss för eventuella felkonstruktioner av frågorna. Efter testintervjun lades ytterligare en fråga till.

I boken skiljer Svenning på yttre och inre validitet, där den inre validiteten bland annat handlar om hur projektet och dess inre delar läggs upp. Likaså är det viktigt för den inre validiteten att ställa rätt frågor till rätt personer, att tillräckligt många deltagare är med samt att rätt mätinstrument har använts. Vad gäller vårt val av respondenter motsvarar alla våra respondenter de krav vi från början ställde på deltagande i studien. Gällande antalet respondenter gjorde vi bedömningen att sluta intervju efter att vi fått en mättnadskänsla. Den yttre validiteten handlar mer om helheten av projektet och om det finns möjlighet att göra generaliseringar utifrån studien, menar Svenning. Vi anser att både den inre och yttre validiteten i vår studie är god. Detta genom att alla våra respondenter bland ungdomarna har vuxit upp i Bergsjön och flera respondenter kommer från skilda delar av stadsdelen. Likaså genom att det finns en variabel mellan de år respondenterna är födda (1960- talet till slutet av 1980-talet).

4.8 Reliabilitet

Det finns olika sätt att se på begreppet reliabilitet och begreppet kan ibland vara oklart.

Svenning (2003) beskriver reliabilitet som detsamma som tillförlitlighet. Det finns många aspekter att ta hänsyn till för att uppnå en god reliabilitet. Det kan exempelvis handla om felformuleringar i intervjuformulär eller om att intervjuaren eller respondenten upplever intervjusituationen fel beträffande miljön där intervjun äger rum (Svenning, 2003).

För att få så god reliabilitet som möjligt i studien efterstävades liknande förutsättningar för samtliga intervjuer. Samtidigt har vi vid intervjutillfällena varit flexibla vad gäller inspelning, val av tid och intervjulokal. Vi har likaså varit noga med att lyssna efter den intervjuades egen berättelse i alla intervjuer och inte velat avbryta eller styra för mycket vid de tillfällena som respondenten svarat på våra frågor i en mer berättande form.

Intervjufrågorna är utformade tydligt och noggrant. Av medvetet val har vi utformat en del frågor på liknade sätt, detta för att belysa samma sak från olika perspektiv och för att stärka vad som framkommer. Genom att utforma frågorna på detta vis, stärker det reliabiliteten i studien.

4.9 Etiska överväganden

Inför studien behövde vi ta en del etiska överväganden i beaktande. Vi började därför, med respekt för Eddys närmaste familj, att först kontakta en nära anhörig till Eddy med ett personligt meddelande på Facebook. Genom detta meddelande ville vi dels naturligtvis beklaga sorgen, dels förklara syftet med vår tänkta studie. Detta tillvägagångssätt valde vi av respektfullhet samt för att vi tyckte att denna anhöriga först av alla skulle få vetskap om vår uppsatsidé, liksom ges möjlighet att yttra sig om den. Tanken på att först ta kontakt med denna person slog oss då vi såg att personen i fråga hade skrivit några inlägg om Eddy på den Facebookgrupp som startades upp i samband med hans död. Vi valde därefter att avvakta med att påbörja vår studie ett par dagar. Några dagar senare, fick vi besked från den anhöriga att de ställde sig positiva till vår forskning. Kort därefter lade vi så ut en allmän förfrågan om medverkan i vår studie, tillgängligt för alla medlemmar på den aktuella Facebook-sidan. I detta första inlägg som gjordes, missade vi att informera om att

deltagandet i studien var anonymt. Detta tydliggjordes dock i ett kompletterande inlägg. Konfidentialiteten måste kunna garanteras i en forskningsstudie. Det innebär att uppgiftslämnarens identitet inte ska kunna spåras (Kvale, 1997). Detta är något vi även haft i åtanke då vi valt ut de citat som används i studien för att förtydliga vissa påståenden.

Med informerat samtycke menas att medverkande intervjupersoner informeras av forskaren om undersökningens allmänna syfte. Kännedom om tänkbara fördelar och risker bör likaså ges information om. Intervjupersonerna ska även göra sig förstådda med att deltagandet är frivilligt och att de när som helst kan avbryta, om så är önskvärt. På detta sätt ska intervjupersonerna bli informerade och lämna samtycke till medverkan i studien (Kvale, 1997). Vid intervjutillfällena var vi noga med att tydliggöra för respondenterna vårt syfte med denna uppsats. Vi diskuterade även fördelarna med att medverka i en studie som denna, fördelar vilka delades av respondenterna. Däremot förekom ingen diskussion om eventuella risker, då vi inte ansåg det finnas några sådana. Alla deltagares medverkan var frivillig.

5 Stadsdelen Bergsjön

Vi kommer i detta kapitel först att ge en kort beskrivning av stadsdelen Bergsjön både utifrån en allmän bild och utifrån respondenternas egna berättelser. Detta har vi valt att göra för att skapa förståelse för i vilken kontext som studien har sin utgångspunkt.

5.1 Stadsdelen Bergsjön

Stadsdelen Bergsjön är ett resultat från Miljonprogrammets satsning, där målet var att en miljon bostäder skulle byggas under en tioårsperiod. Exportindustrin gick på högvarv under 1960-talet och behovet av både arbetskraft och bostäder ökade. Till Bergsjön som var ett nytt område, flyttade människor både från andra delar av Sverige, liksom från andra länder. Detta gjorde Bergsjön till en arbetarstadsdel med människor från olika nationer. Då var det främst finländare och folk från övriga Norden samt Sydeuropa som bosatte sig i området. Därefter började Sverige ta emot allt fler flyktingar, varav många bosatte sig i Bergsjön där det fanns gott om lediga lägenheter. Idag bor det ca. 15.000 människor från världens alla hörn i stadsdelen. Bergsjön är en aktiv stadsdel med ett rikt föreningsliv och med ett starkt engagemang hos många etniska grupper. I stadsdelen, liksom i många andra förorter förekommer dock problematik och har så gjort i många år. Dock är engagemanget hos många som både arbetar och bor där stort för att med gemensamma krafter komma tillrätta med problematiken som finns.

5.2 Bergsjöungdomarnas egna berättelser

I alla intervjuer framkommer tydligt att respondenternas bild av Bergsjön skiljer sig på många vis mot den bild folk utifrån har. Detta är något de själva poängterar och tydligt märkt av. De menar att folk utanför stadsdelen som i många fall inte ens besökt Bergsjön, har föreställningar om ”den farliga förorten” och att folk som kommer därifrån är på ett

visst sätt. Respondenterna själva beskriver Bergsjön under sin uppväxttid som en trygg och naturskön stadsdel med stor gemenskap där gårdarna fylldes med lekglada barn. Idag har dock stadsdelen förändrats, menar respondenterna. Flyktinginvandringen har ökat markant, många behöver mer hjälp och kan därmed kanske vara en bidragande faktor till de ökade sociala problemen. En respondent berättar att det mest positiva med att ha vuxit upp i Bergsjön, är alla de livserfarenheter det fört med sig: Att någon i klassen var mörkhyad eller inte kunde svenska var inget ovanligt, att grannen hade alkoholproblem var inget konstigt, att någon i omgivningen testat narkotika eller var kriminell var inget obekant. Det som andra läste om i tidningen hände i deras egen stadsdel, men det var inte så farligt som andra fick det att verka som, menar respondenten. Det som flera av våra respondenter upplevt som mest negativt med att komma från Bergsjön, är andras fördomar och att behöva motbevisa att de inte stämmer. Upplevelserna uttrycks i nedan citat:

Det har jag upplevt som en negativ och jobbig grej, för Bergsjöbarn ska vara på ett speciellt sätt.

De hör bara ordet Bergsjön, sedan vet de inte vad de ska säga efteråt.

Jag kan skoja och säga 'Passa dig, jag kommer ifrån Bergsjön' Man fick alltid försvara Bergsjön när man bodde där.

Folk har ju uppfattningar om Bergsjön, men de vet inte vilka uppfattningar de har. För mig är det okunskap. De vet inte, de har bara hört.

Det finns ett hjärta som binder folk här. Man blev lite utsatt, man försökte hålla ihop.

Just de här beskrivningarna från respondenterna, att de varit tvungna att försvara sin stadsdel och velat ge en annan bild av den, är det som framkommer tydligast. Likaså lyfter flera av respondenterna fram att det finns många eldsjälar i Bergsjön som gör mycket gott för stadsdelen, men att det sällan eller aldrig uppmärksammas utifrån. Flera av respondenterna berättar också om en särskild "Bergsjöanda" som de beskriver handlar om en gemenskap, där alla kände alla och att folk från Bergsjön höll ihop på ett särskilt vis.

6 Eddy Christenssons Polisarbete

I kommande kapitel kommer vi att beskriva Eddy Christenssons poliskarriär utifrån den dokumentanalys vi har gjort, i detta fall det som skrivits om honom i media. Därefter följer en beskrivning av Eddys arbete utifrån samarbetspartners berättelser, från deras perspektiv. I slutet redogör vi för den bild ungdomarna ger oss genom sina berättelser.

6.1 Eddy Christenssons poliskarriär

Det var i stadsdelen Kortedala som Eddy Christenssons påbörjade sin poliskarriär 1962. Där fann han tycke för sin roll som kvarterspolis och fick möjlighet att själv forma en stor del av sitt arbete. Som kvarterspolis i Bergsjön, började han några år senare, 30 år gammal och yngst bland kollegorna (Aktuell Säkerhet 2/95). Det var också i Bergsjön han blev kvar fram till pensioneringen 2006. Eddy gjorde sig känd som en eldsjäl bland många och kanske särskilt bland ungdomarna som han ofta vistades bland. Med kontoret på Rymdtorget hade han en daglig och nära kontakt med invånarna. Polisverksamhet av detta slag, menade Eddy själv, bygger på framförhållning och långsiktighet där relationsskapandet blir en betydande del i arbetet. En av Eddys styrkor var att han kände så många av Bergsjöborna och att de kände honom (GP 14/5-1992). ”Eddy är en institution och legend i Bergsjön. När jag började som polis var det Eddy man hörde talas om”, säger Stefan Kristiansson, Närpolischef (GP 16/6 2006).

Med det stora kontaktnät Eddy skapade sig i Bergsjön, fick han snabbt information om när något hade hänt. Ofta visste han också vem eller vilka det rörde sig om, detta eftersom han kunnat följa så många av ungdomarnas uppväxt. ”95 procent av alla ungdomar som bor här, känner jag igen. Jag har följt dem ända sedan de började första klass”, säger Eddy i artikeln. ”Mr Bergsjön” som han kallades, var känd även utanför stadsdelen. Han beskrevs som polisen med den glada uppsynen och det stora engagemanget. Han var polisen som såg problemen och tog tag i dem, trots motgångar. Eddy gjorde sig också känd för sin

kamp mot skadegörelse och klotter i början av 1990-talet, vilket resulterade i att Bergsjön efter det framstod som en av de renaste stadsdelarna i Göteborg (GP 12/1-1997).

Engagerad polis

Eddy blev populär genom det sätt han bemötte ungdomarna på och det personliga engagemang han visade, liksom de insatser han gjorde för att skapa sysselsättning för Bergsjöns unga invånare. Ett projekt som Eddy var med och drog igång var ”Mountainlake 2000”, ett projekt i förebyggande syfte som han startade upp efter studieresor i England och USA, dit han åkt på ett resestipendium för att studera kvarterspolisverksamhet. Tanken bakom ”Mountainlake 2000” var att hålla kvar ungdomarna på gårdarna, istället för att de skulle driva omkring planlöst. Genom ”kontrakt” fick ungdomarna lagtröjor och kepsar i utbyte mot att de skulle sköta sig. Projektet blev omfattande och resulterade i flertalet lag och turneringar dem emellan. Även cheerleaders utbildades till varje lag (AiP GÖTEBORG, Nr 9., 3/6 1995). För Eddy var det naturligt att som kvarterspolis, i samverkan med lokala aktörer, ordna med olika typer av projekt och engagera de unga. En grundtanke i Eddys sätt att arbeta, var att han ville nå ut till barnen i tidig ålder för att kunna påverka dem i positiv riktning innan de kom upp i tonåren. Eddy upplevde att många samhällsinsatser gjordes för sent, inte sällan *efter* att brotten begåtts. I arbetet som kvarterspolis hade Eddy varierande polisiära arbetsuppgifter på sitt bord, allt från felparkeringar till att reda i större brottsproblematik. Dessutom fick han inte sällan rollen som ”biktfader” då många valde att vända sig till Eddy med sina privata bekymmer (GP 14/5-1992). Eddy fungerade även som handledare åt skolans kamratstödjare, vilka han hade så gott som daglig kontakt med då han besökte skolorna flera gånger i veckan (Polistidningen 2-95).

Eddy från kvarterspolis till närpolis

Under 90-talets finanskris, drabbades såväl polisen som många andra offentliga verksamheter av tuffa sparbeting. För att täcka vakanser, gjorde polisledningen valet att skära ner på kvarterspolisen i många områden utom i Bergsjön. Där fick Eddy fortsätta sitt arbete. Att det inte fanns en tanke på att flytta på Eddy, berodde enligt Göran Magnusson, kommisarie vid första vaktområdet, på Eddys personliga egenskaper och det goda jobb han utförde. Framöver skulle Göteborg få s.k. områdespoliser med ansvar för större

områden. Indragningen av kvarterspolisverksamheten motiverade polisledningen också med det låga intresset för den sortens tjänst, att det var ett impopulärt arbete med små karriärmöjligheter och mycket ensamarbete (GP 14/5-1992). 1992 var Eddy ensam i Göteborg att jobba som kvarterspolis. I och med omorganiseringarna 1995 försvann begreppet kvarterspolis och byttes ut till närpolis med utökade arbetsområden och arbetsuppgifter, så även för Eddy. Detta stred mot hans yrkesfilosofi som byggde på varaktighet och kontinuerlighet för att lära känna sitt område och dem boende. Eddys arbete fortsatte, om än som närpolis, men innebar utökat bevakningsområde och mer skrivbordsarbete. Hans tid ute bland ungdomarna blev mindre. I den nya rollen som närpolis kom han längre bort från människorna i Bergsjön, inte närmare såsom tanken med reformen var, menade Eddy själv. Eddys årliga skolbesök med undervisning i lag och ordning kom, i och med förändringarna, allt mer att sättas åt sidan (GP 12/1 1997).

6.2 Kännetecken på Eddy Christenssons polisarbete

I intervjuerna med Eddys tidigare samarbetspartners framkommer att Eddy genom åren ingått i flera olika samarbetsgrupper i Bergsjön. Han samverkade på olika sätt med skolorna, bostadsbolagen, olika företag och föreningar. Våra respondenter berättar att deras träffar med Eddy var kontinuerliga i vilka de ofta diskuterade hur de skulle kunna samverka bättre för ungdomarna och invånarna i Bergsjön i stort. Den ena av respondenterna förklarar att han och Eddy tillsammans med andra jobbade gemensamt mot målet att skapa lugna, trygga och trivsamma miljöer. En stor del av samarbetet med Eddy vad gäller fritidsfrågor och föreningsfrågor av olika slag, skedde inte sällan genom informella möten över en kopp kaffe, uppger en annan respondent.

Eddy hade en förmåga att verkligen *se* människorna och framför allt barnen, menar en av respondenterna. Det var tydligt hur han såg relationsskapandet som en viktig kraft i det förebyggande arbetssätt som han utgick ifrån. En respondent menar att Eddy nog lyckades bra med att skapa den där känslan av samhörighet och att han förstod betydelsen av bärande relationer. Den som blivit ens vän är man inte otrevlig mot, replikerar han. Det framkommer också att de många år som Eddy arbetade som polis i Bergsjön, kan ha haft

en viktig betydelse i kontakten med de unga. Respondenten påvisar vikten av att arbeta i samma område under lång tid, att möjliggöra en etablerad kontakt. Eddy arbetade också mycket med att främja det positiva hos människor, att han satt på viljan och orken att förändra. Enligt en respondent kunde Eddy ofta säga att det aldrig är barnens fel och att ingenting är omöjligt om de i tid får rätt chanser. Eddy menade ofta på att det finns dåliga gärningar, men inga dåliga människor och att därmed vara försiktig med att döma för tidigt. Han försökte se till människors möjlighet att utvecklas.

Samtidigt görs tydligt att Eddy var en man av lag och ordning och inte såg mellan fingrarna. Rollen som polis var aldrig otydlig vare sig för honom själv eller för andra. Detta är något som också tydligt framkom under den minnesstund som hölls för Eddy, då det bl.a. berättades om den stolthet han hade känt för sitt arbete som polis. Enligt respondenterna kunde Eddy också känna frustration över rättssamhällets organisering, över att folk släpptes för lätt utan egentliga åtgärder, likaså hur sekretess mellan myndigheter kunde ligga som ett hinder för ett bra samarbete.

Vidare framkommer att Eddy var oerhört socialt engagerad. Han ville vara nära ungdomarna även under ledig tid och följde därför med på olika skidresor och engagerade sig i "Föreningsdagarna" i Bergsjön. Det framgår i beskrivningen av Eddys arbetsätt, att han i jakten på att skapa sysselsättning för ungdomarna, jobbade hårt med att ordna med sponsorer och ha god kontakt med bl.a. stadsdelens bostadsbolag. Eddy beskrivs som en man som tog tag i många saker för ungdomarnas skull, såsom projektet "Mountainlake 2000" som, enligt en respondent, kan ha räddat vissa från att hamna i kriminalitet. Vidare var det genom de många besöken på fritidsgårdarna som Eddy, likt flera av sina samverkanspartners, gjorde sig välbekant bland stadsdelen unga. Det var ungdomarna Eddy ville träffa, han visste vilken betydelse han hade för dem. Citaten nedan tycker vi ger en god beskrivning av detta:

Man kan inte sitta och tro vad ungdomarna behöver. Man måste träffa dem och fråga.

Han kom ganska långt tror jag...för ett bättre samhälle.

Eddy beskrivs också med en varm och välkomnande personlighet. Han var en polis som tog sig tid för människor och var mycket utöver det vanliga. En respondent uttrycker att han blev förstärkt av Eddys sätt att vara och arbeta och att Eddy kan ha påverkat att hans människosyn på sätt och vis förstärktes. Som svar på frågan om det finns något särskilt minne att återge i mötet med Eddy, får vi en klar beskrivning av den engagerade polis han verkligen var: Ungdomsdagen hade arrangerats i Bergsjön. Det var mycket som skulle klaffa och Eddy som var en central medarrangör, kände stress. Mitt i denna stress och i havet av frågande och pratande barn och unga stod Eddy och dirigerade med hela handen, lugn och stabil med ett leende på läpparna. Han pratade med dem alla, såg dem alla. Detta minne är något som respondenten ler åt för sig själv när han berättar.

Ett av Eddys utmärkande drag, var även den stora personkänedom han hade. Han visste var många av ungdomarna bodde och vilka deras föräldrar var. Hade någon gjort något dumt, visste oftast Eddy vem eller vilka det handlade om. Denna personkänedom blev ihop med relationen han lyckade skapa med många, väldigt betydelsefull i hans polisarbete då han lätt kunde inhämta viktig information från olika håll. Orsaken till detta var just det stora engagemanget och intresset han hade, att han var en del av Bergsjön, menar respondenterna. Hos den ena av respondenten finns en uppfattning om att Eddy kunde styra och påverka en stor del av sitt arbete själv. Något som framkom under minnesstunden var att Eddy genom åren dock haft stöd från sina poliskollegor.

6.3 Ungdomarnas bild av Eddy Christensson

I intervjuerna med ungdomarna framkommer tydligt att Eddy var en oerhört närvarande polis som ofta befann sig på deras arenor. Uttryck som att han alltid fanns där, återkommer bland flera av respondenterna då många uppger att han ofta syntes ute i stadsdelen. Flera av respondenterna menar att det behövs satsas mer på just närvaron av poliser för att skapa trygghet. De poängterar även vikten av att polisen ”möter” invånarna och samtalar med dem. En respondent berättar om en polis som hon har sett cyklandes runt i stadsdelen vid flera tillfällen. Hon har dock aldrig sett honom stanna upp och prata med någon. Att Eddy patrullerade runt till fots uppskattades av flera av respondenterna, då det bidrog till att göra

kontakten och mötena mer naturlig. Eddy sågs av många som *en* i stadsdelen, som en del av Bergsjön med sitt kontor så nära alla. Flera av respondenterna uppger att just hans lättillgänglighet kan ha bidragit till den trygghet många av dem kände. Att se polisen blev inget ovanligt, menar de. Eddys lugn, tror respondenterna vidare, kan ha varit en bidragande faktor till denna upplevelse av trygghet. Han skapade också relation till ungdomarna inte bara genom sin fysiska närvaro, utan också genom hans sätt att kommunicera med dem och uppmärksamma dem. Enligt respondenterna upplevdes Eddy som en person som tog sig tid att prata med dem som ville. Var det något man undrade över eller ville ha hjälp med, var Eddy en person många kände att det gick att vända sig till.

Han uppfattades av många som en god medmänniska och vän. En vän man kunde prata med och vända sig till i förtroende. Flera av respondenterna uppger att Eddy ofta var med och själv deltog i flera olika sociala sammanhang och arrangemang, både i sin roll som polis och som privatperson. Trots detta lyckades han bra med att bära upp sin polisroll med stor auktoritet. Som en respondent berättar för oss kunde Eddy ena veckan vara med som privatperson på en skidresa till fjällen, för att i nästa återigen vara *polisen* Eddy. Respekten för honom var stor och ömsesidig. Enligt flera av respondenterna rådde det aldrig någon tvekan att följa order då det var bråk eller stök och Eddy behövde sällan ta till våld under sina ingripanden. Han hade en auktoritet som han balanserade fint med rollen som medmänniska. Eddy beskrivs som en polis med många mjuka attribut. Flera av dem uppger att Eddy betytt mycket för dem under uppväxten. De säger likaså att det fanns andra ungdomar under deras uppväxt med svårigheter hemifrån och att Eddy kan ha fått betydelsen av flera som en ”extra- pappa”.

Tog man av honom polisuniformen hade han kunnat var allas pappa eller morfar.

Ibland var han polis, ibland mycket kompis. Han fick ett förtroende av alla barn och ungdomar genom att vara på det sättet. Han fick respekt alltså.

Eddy fanns ju alltid där. Han var ute i områdena. Han var överallt och ingenstans.

Man såg ju honom varje dag. Han kom in på allas liv på något sätt mer eller mindre.

Citaten ovan, ger en beskrivande bild av den betydelse han kom att få för flera av Bergsjöns ungdomar. Ett par av respondenterna berättar att Eddy funnits där som en förebild både för dem själva, men också för många andra i deras vänkrets. Några respondenter säger sig ha blivit inspirerade av hans förmåga att finnas till stöd för så många och sättet han visade det på. Av flera beskrivs Eddy som en verklig eldsjäl som alltid funnits där för "sina" ungdomar i Bergsjön. Det fanns en äkthet i det han gjorde. Hans engagemang för sitt arbete med ungdomarna, var ett engagemang som smittade av sig. Något som framkommer i följande citat:

Jag önskar jag blir en eldsjäl när jag blir gammal. Jag har haft personer att se upp till.

Jag ville bli polis. Det var ju han som var förebild.

När drottning Silvia var här eskorterade Eddy henne, när de kom gående ropade alla 'kungen, kungen, kungen'. Han var kungen för alla barn och ungdomar. Han fick alla applåderna.

Han var ju kungen, en idol för alla faktiskt.

Många av respondenterna menar att Eddy verkligen arbetade med hjärtat och att han brydde sig på riktigt. Detta märktes, enligt en respondent som berättar att Eddy ofta "gick ner" på deras nivå och snabbt fann sig i skämtsamma konversationer, vilket uppskattades mycket. Enligt respondenterna gjorde Eddy också kontinuerliga besök i skolan. Där undervisade han bl.a. i trafikvett för skolbarnen i lågstadiet, likaså åt han ofta lunch ihop med eleverna i skolans matsal. Genom intervjuerna framkommer bilden av en polis med en enorm personkännedom och att han tilltalade många av ungdomarna i Bergsjön vid deras namn. Detta gjorde att han fick många unga i stadsdelen att känna sig sedda, menar de. I respondenternas berättelser framkommer vidare att Eddy var något av en möjligheternas man, då flera av dem berättar om projekt som Eddy varit med och startat upp för

ungdomarna i Bergsjön. Eddy, menar de, var en person som kunde hjälpa till att möjliggöra och förverkliga idéer hos de unga. Något som de beskriver i följande citat:

Det är Eddy som hjälper mig att få ut mina idéer. Han har ju trott på mig, han trodde på ungdomarna.

Det är svårt att få folk att tro på en i en stadsdel som Bergsjön, så att ha en polis som säger 'jaja men jag tror på det du säger.' Jag tror han fick förtroende på det sättet.

Ingen kunde smyga sig ifrån honom, han visste vem alla var. Så var det bara.

6.4 Summering

Under tiden som vi samlat in vår empiri samt under bearbetningens gång, har vi kunnat se olika begrepp växa fram. Begrepp som vi har sett återkomma i alla empirins delar och som under studiens gång, vuxit sig allt starkare. Dessa begrepp beskriver i denna kontext de karaktäristiska delarna i Eddy Christenssons sätt att arbeta som polis i Bergsjön.

Begreppen har vi märkt går ibland in i och liknar varandra. Vi har ändå valt att beskriva dem var för sig. Vi kommer i nästkommande resultatkapitel beskriva och tydliggöra dessa fem begrepp tillsammans med empirin.

7 Resultat

I detta kapitel kommer vi, ihop med tidigare forskning, att ge en utförligare presentation av de begrepp vi har sett växa fram ur vår empiri och som vi anser bäst belyser Eddy Christenssons polisarbete i Bergsjön. Vi är medvetna om att nedanstående begrepp även går att koppla vidare till olika teorier. Detta är dock något vi valt att inte göra, då vi anser att det som framkommit i studien talar så starkt för sig själv.

Närvaro

Vi förstår att Eddy var en känd person i Bergsjön och att de allra flesta visste vem han var. Detta tänker vi beror på flera aspekter, varav två är synlighet och närvaro. Alla respondenter har uppgett att de ofta såg Eddy patrullerandes till fots då han utgick från kontoret på Rymdtorget. Genom sitt sätt att patrullera runt och vistas i många olika miljöer, utmärkte han sig både som en synlig och närvarande polis. Betydelse av synlighet är även något som poängteras i Peterson (2010) då polisen uppmuntras att genom att synas och etablera kontakt med invånarna, skapa förtroendet. Av flera respondenter har vi fått beskrivet att de såg Eddy varje dag, att han var överallt. Vi förstår orimligheten i att alla de vi pratat med skulle ha sett Eddy varje dag, men förstår att det ligger en viktig poäng i det de berättar. Som vi kan se i Tylers studie påverkar en synlig polis invånarnas uppfattning i en positiv riktning. Vi tänker likaså att Eddy genom sitt sätt att patrullera och göra sig synlig i stadsdelen *skapade* en känsla av närvaro, en känsla som vidare bidrog till den trygghet som flera av respondenterna också gett uttryck för att de kände.

Kommunikation

Bilden vi fått av Eddy är, att han ofta sågs patrullerande runt i stadsdelen och att han gärna stannade och samtalade med folk. Han beskrivs av flera respondenter som en man som

många gärna *ville* prata med. Eddy har vi förstått, hade lätt för att konversera med *alla*. Gällande de faktorer som påverkar förtroende och respekt för polisen, handlar mycket om polisens uppträdande och sättet de hanterar sin auktoritet, menar Tyler. Eddy har vi förstått, hade ingen prestige i mötet med andra människor, han hade inga problem med att möta andra på deras nivå. Vi tänker således att kommunikation spelar en viktig roll i sammanhanget, d.v.s. sättet polisen bemöter och tilltalar invånarna på kan bli avgörande för hur väl mötena utvecklas. Vi tänker oss att Eddy vann mycket genom det avslappnade sätt han hade i mötet med de unga och att det genererade en ömsesidig respekt. Flera respondenter berättar att Eddy var lätt och naturlig att prata med. Som vi har förstått var Eddy en person som många kände att de kunde vända sig till i förtroende. Genom detta förtroende öppnade Eddy upp för samtal och han var en god lyssnare. Kanske kan det ha att göra med att Eddy också uppfattades av många som snäll och omtänksam, med ett stort hjärta. Han besatt också ett lugn som gjorde att han även i stressade situationer kunde agera på ett professionellt och respektfullt sätt, detta är något vi fått beskrivet av flera respondenter. Eddys sätt att arbeta möjliggjorde naturliga möten med dess invånare. Dessa möten, menar vi, gör att också kommunikationen sker på ett naturligt sätt. Genom att samtala om även vardagliga händelser lärde Eddy känna människorna och de sammanhang de ingår i.

Relation

Det är tydligt att Eddy såg relationsskapandet som en viktig kraft i det förebyggande arbetssätt som han utgick ifrån. Eddy var en kontaktskapande polis och hade lätt för att samverka med människor han mötte. På så vis möjliggjorde han förmågan att skapa en förståelse för människors livssammanhang. Vi tänker oss därför att Eddy besatt en relationskompetens som handlar just om hur människan förstår och samverkar med dem hon möter. Vi vågar påstå att Eddy vann mycket förtroende genom, dels den uppmärksamhet han gav människor, dels genom hans förmåga att kunna sätta sig in i andra individers livsvärld. En annan viktig faktor för etablerandet av relationer, tänker vi var den kontinuitet och långsiktighet som Eddy stod för. Att Eddy arbetade i stadsdelen under så många år möjliggjorde att han kunde kvarhålla många relationer över tid. Vi förstår att just

relationen som många ungdomar hade till Eddy på ett eller annat sätt, var grundpelaren i sättet de såg på honom. Av flera respondenter har vi fått höra att han fanns där för både stöd och vägledning och att han av många också uppfattades som en vän. Något vi förstår genom respondenterna, även berodde på hans lättillgänglighet. Likaså har vi uppfattat att det fanns en stor tillit till Eddy då många kände sig trygga med honom och trodde på honom. För att åter knyta an till Tylers (2005) studie, visar resultat att polisens uppträdande spelar in då det kommer till att skapa förtroendeingivande och lugna relationer. Detta tänker vi speglar det arbetssätt som Eddy hade då vi utifrån de svar vi fått, kan dra de slutsatserna.

Genom relationen han skapade till många ungdomar bidrog han till att främja utveckling och insikt hos flera unga. Många respondenter menar också att Eddy samtidigt som han var snäll och godhjärtad, bar upp en stor respekt – en respekt som var ömsesidig. I studien från Bronx gick det tydligt att se den inverkan ett respektfullt bemötande har. Med ledord som artighet och professionalism lyckades poliserna uppnå god effekt i sitt arbete. På samma vis har vi sett att Eddy genom respektfullt bemötande, fick effektfulla resultat i sitt arbete. Som Tylers (2005) studie visar, accepterar människor lättare polisens beslut om de upplever sig ha blivit rättvist och öppet behandlade. Detta är också något vi tänker överensstämmer med Eddys sätt att arbeta, då vi genom ett par respondenter fått berättat för oss om hur Eddy exempelvis kunde agera vid ingripanden.

Prevention

Precis som Green (1992) skriver, är betydelsen av att lära känna ungdomarna *ett* sätt att förhindra dem att hamna i kriminalitet. Som vi kunnat se arbetade Eddy mycket utifrån ett kontaktskapande koncept där både kontinuitet och långsiktighet sågs som viktiga bitar. För honom var det en viktig uppgift att lära känna ungdomarna i stadsdelen. Tidigt i karriären kom Eddy på att ungdomar lättare förändrar ett negativt beteende ju tidigare i ungdomsåren han hade möjlighet att påverka dem. Vi tänker att det kanske var en av anledningarna till att han såg sin närvaro bland ungdomarna i skolan och ute på gårdarna, som en viktig del i det brottsförebyggande och relationsskapande arbetet. Vi förstår genom

detta att Eddys sätt att arbeta på, utmärkte sig då engagemanget han hade för ungdomarna var stort. Eddy var vidare försiktig med att döma människor för tidig. Han arbetade mycket med att ta till vara på de resurser ungdomarna satt inne på och därmed plocka fram och främja det positiva hos dem. Med det brottsförebyggande perspektivet som följde i spåren av kvarterspolisidén, ingick också samverkan mellan polis och andra myndigheter och lokala aktörer. Denna ide om samverkan kan vi utifrån det som en del av respondenterna uttryckt, tydligt se att Eddy arbetade mycket utifrån. Genom åren ingick han i flera olika samverkanskonstellationer. Vi kan därför se att Eddy förstod vikten av att ta vara på stadsdelens sammanlagda resurser mot målet för ett tryggt och säkert område att bo och verka i. Och han gjorde det mycket med stadsdelens unga invånare i tanken.

Vi förstår vidare att Eddy var oerhört mån om att ungdomarna i Bergsjön skulle ha en vettig sysselsättning. Det var ytterligare en anledning till det samarbete han hade med andra aktörer i Bergsjön, såsom fritidsgården och skolan. Eddy såg de olika projekt som han var med om att starta upp, som en viktig del i det förebyggande arbetet. På detta sätt ville han bidra till att minimera ungdomarnas risk att hamna i kriminalitet. Vi tänker oss att Eddy hade en förståelse för ungdomars vilja att känna tillhörighet till något för att uppleva gemenskap och mening. Denna känsla av tillhörighet kan vi se att han var med och bidrog till hos många ungdomar, då han bl.a. ordnade med streetbasket-lagen i Bergsjön. Sättet som Eddy arbetade på, inte bara för ungdomarna utan för Bergsjön i stort, vågar vi påstå hade ett salutogent perspektiv. Att ungdomar kunde bete sig illa, hindrade inte Eddys engagemang. Han uteslöt inte någon i första hand, utan försökte istället se möjlighet till förändring. Vi kan tydligt se att Eddy arbetade utifrån ett brottspreventivt perspektiv, då han tog tillvara på möjligheten att påverka ungdomar i rätt riktning. För att kunna arbeta på detta sätt inom polisen har vi förstått att det krävs stöttning från både poliskollegor och chefer. Att Eddy mestadels fått det genom åren förstod vi genom talet som hölls på minnestunden av en tidigare poliskollega. I Peterson (2010) görs tydligt att det inom polisen råder olika inställningar om denna typ av arbetssätt och att det tenderar att förlöjligas som ett ”inte riktigt polisarbete. Vi tänker därför att stödet Eddy fått varit en av förutsättningarna för att han lyckades så bra med sitt kvarterspolisuppdrag.

Social kontroll

Som följd av att Eddy arbetade under så lång tid i Bergsjön, fick han möjlighet att lära känna många ungdomar och följa dem redan från när de var små. Han befann sig ofta på ungdomarnas arenor och blev därigenom en välkänd person i många vardag. Genom detta fick Eddy också en stor personkännedom. Genom det faktum att Eddy var mån om att lära sig så många namn, lyckades han bra med att få människor att känna känslan av att han faktiskt kände dem alla. Detta kan ha bidragit till att skapa en känsla hos dem att vara ”någon”, vilket i sin tur innebar att Eddy också lättare kunde känna igen de ungdomar som begått kriminella handlingar. Därigenom kan sägas att Eddy skapade en social kontroll, vilket i denna kontext innebär att barn och unga inte är anonyma i förhållande till polisen (Rikspolisstyrelsen, 1994). Genom att arbeta på detta synliga vis blev polisen en integrerad del av både skola och stadsdelen, att se polisen blev inget konstigt. Barn och ungdomar lärde känna polisen och genom det avdramatiserades rollen som polisen ofta har. Denna sociala kontroll tror vi kan vara en anledning till att han tidigt fick möjlighet att uppmärksamma när något var på väg att gå i fel riktning hos de unga.

Att polisen av många uppfattas som en auktoritet, gör att de kan agera normbildare för dem. Vi har förstått att Eddy verkade som en förebild för många ungdomar, då vi i intervjuerna hört flera berätta om inspirationen Eddy gett dem. Medborgarnas vilja att samarbeta minskas enligt Tylers (2005) studie om folk anser att polisen missköter sin auktoritet. Eddy, har vi förstått, hade en tydlig auktoritet men han hade också förmågan att använda sig av sin auktoritet på rätt sätt. Med ”rätt” sätt menar vi att han ingav respekt genom sin konst att balansera rollen som polis med rollen som medmänniska. Vi har fått klart för oss att Eddy genom sitt arbetssätt uppnådde effektivitet utan att för den skull använda sig av ”aggressiva” strategier. Genom det lugn och sättet han använde sin auktoritet på, vann han folks förtroende. Precis som studien från Bronx säger, tenderar en alltför aggressiv polisstil lätt till kränkningar och förbittring. Detta var något som hade tagits i beaktande på de två lokalkontor där både anmälningar mot polisen och brottslighet minskat. Detta är även något som vi tydligt kunnat se genom alla de beskrivningar av Eddy som vi fått.

8 Slutdiskussion

Vi började tidigt i vår uppsats med att berätta om och redogöra för tanken med kvarterspolisverksamheten. Vi har fått inblick i hur utvecklingen sett ut från dess start till dagens s.k. områdespoliser. Vad vi märkt av är att dess riktlinjer om ett medborgarnära och brottsförebyggande polisarbete, har funnits med som en röd tråd under hela resan, de har bara formulerats i olika reformer. Vad vi har kunnat se, är att den genomgående tanken bakom denna verksamhetsmodell varit god, men tyvärr utan den framgång i praktiken som den syftade till. Ett otal satsningar har gjorts med varierade resultat, mycket beroende på den inställning en del av polisledningen själv tycks ha. Fortfarande är det reaktivt polisarbete som betraktas som ”riktigt polisarbete”, medan den preventiva delen inte sällan får stå tillbaka. Tankar och riktlinjer för det förebyggande polisarbetet fortgår dock med nya satsningar som följd. Detta är Bergsjöns nya områdespoliser bra exempel på.

Trots den något tröga brottspreventiva utvecklingen har vi ändå sett resultat av ett mycket lyckat kvarterspolisarbete genom det som Eddys Christensson utförde i Bergsjön. Vad vi förstått är det flera faktorer som haft betydelse för denna framgång. Eddy arbetade helt utefter kvarterspolisverksamhetens koncept och anammade alla de viktiga delar som karaktäriserade arbetsmodellen. Utöver det hade Eddy också ett engagemang som var mycket utöver det vanliga – han var en eldsjäl. Vad vi vidare kunnat se, tangerade Eddys polisarbete det *sociala* arbetsfältet. I flera av de berättelser som vi fått ta del av under studien gång, framkommer att Eddy var mer än ”bara” polis. Han har gjort avtryck och spelat en, minst sagt, betydande roll. Att han fick denna enorma betydelse för många, kan vi se utifrån resultatet av denna uppsats, har att göra med det brinnande intresse och engagemang han hade för de unga i stadsdelen – och att de unga *kände* hans engagemang.

Eddy rörde sig bland ungdomarna, i deras miljö, på deras arenor. Vi kan se, att de var mycket därför som han lyckades med att skapa sig en förståelse för de livsmönster och sammanhang unga människor ingår i. Hans många besök på fritidsgårdarna i Bergsjön, är bara *ett* exempel på sättet han interagerade med dem. För honom blev som sagt relationsskapandet en central del i hans sätt att arbeta. Att förglömma är inte heller de många år som Eddy arbetade som polis i just Bergsjön. Trots att stadsdelen redan under

Eddys tidiga år som polis, slogs med viss social problematik, hade han inte en tanke på att ge upp eller söka sig någon annan stans. Det var i Bergsjön vi har förstått att han *ville* vara.

Det kontaktnät Eddy därigenom lyckades bygga upp, tror vi kan vara svårt för en polis att bygga upp idag. Detta tänker vi hänger mycket ihop med samhällets förändrade syn på utbytbarhet. Idag ska vi klättra på den berömda karriärstegen och hålla ögonen öppna för ständigt nya utmaningar. Att vara kvar i samma tjänst för länge, har näst intill blivit en synd. Idag *kan* var och en av oss lätt ersättas – och *ska* kunna ersättas. Samtidigt har vi sett att det är just den här kontinuiteten och långsiktigheten som är av betydelse när det kommer till att etablera relationer till invånarna i ett område. Och kanske är det särskilt viktigt när det handlar om relationen till ungdomar, då vi får känslan av att man måste jobba mer enträget för att få *deras* tillit. Barn och unga vill känna sig sedda och bekräftade av vuxna och för att skapa förtroendefulla relationer krävs fortlöpande vistelser i *deras* miljöer.

I slutändan tror vi att det handlar om att arbeta med att skapa förståelse mellan polis och ungdomar. Prioriteringarna måste ses över. Gör man sig som polis synlig i ett område och arbetar för att göra sig välbekant med de boende, ökar chanserna till kunskap och förståelse mellan alla parter. Det handlar om ett främlingskap som måste brytas, om att avdramatisera polisens närvaro och istället skapa naturliga mötesplatser. För att möjliggöra detta tror vi att det krävs, förutom en inställning hos polisen att *vilja* arbeta utefter sådana riktlinjer, även lämpliga personegenskaper. Här tror vi därför att det är viktigt att en viss del av den sociala biten måste få ta en större plats i polisyrket och introduceras redan under utbildningens gång – man måste kunna se *människan* bakom ett visst beteende, försöka se individen i den värld hon förhåller sig i.

Samtidigt är vi så klart medvetna om att samhället också förändrats en del på senare år. Klimatet idag är tuffare, brotten har blivit grövre och av annan karaktär. Polisen har delvis en annan problematik att brottas med. Och trots att de finns människor som upplever sig vara stigmatiserade och stå utanför samhällets välfärd, får vi inte glömma bort att vi alla har ett val. Vi väljer själva hur vi hanterar vår frustration. Det vi försöker säga med detta är, att det finns andra vägar att gå än att kasta sten eller på andra sätt attackera och hamna i

bråk med polisen. Vi kan dock se att polisen har ett ansvar i detta också, genom att göra sig mer uppmärksamma på sättet de bemöter människor i dessa lägen. Genom en aggressiv polisstil tenderar det att bli ytterligare förbittringar hos de unga och därmed kanske ett ökat motstånd mot polisen – polisen blir en fiende. Här tror vi att polisen har mycket att vinna genom att bemöta ungdomarna på ett respektfullt och professionellt sätt. Något som vi tycker tydligt framkommit i denna studie, är också betydelsen av den polisiära närvaron. Inte bara när det sker brott, utan så pass mycket att polisen blir ett välkänt ansikte och etablerar en relation till området och de boende. Detta tror vi i slutändan även kan leda till ett mer effektivt polisarbete. Ett lyckat och effektivt polisarbete tycker vi genom denna studie att vi fått ett gott exempel på genom det som kvarterspolisen Eddy Christensson utförde i stadsdelen Bergsjön.

9 Förslag till vidare forskning

Under studiens gång har en hel del tankar och idéer fötts, funderingar som av utrymmesmässiga skäl inte kunnat tas till vara på eftersom tiden för en C-uppsats är så begränsad. Dessa tankar vill vi istället ge som förslag på vidare forskning.

Något vi haft mycket diskussioner om, är hur poliserna själva ställer sig till den här typen av polisarbete som Eddy ägnade sig åt. Eddys arbete tangerade, som vi tidigare nämnt, det sociala arbetsfältet, vilket kanske inte är vad man tänkt sig arbeta med då valet att bli polis görs. Därför hade det varit intressant att ta reda på hur de nya områdespoliserna i Bergsjön själva resonerar kring arbetsformen ”kvarterpolis”. Det hade också varit intressant att undersöka hur det idag talas om denna typ av brottspreventivt arbete under utbildningens gång samt i organisationen i övrigt.

Det hade även varit intressant att undersöka hur mycket utrymme det finns för de nya områdespoliserna att själva kunna påverka sitt arbete i preventiv riktning såsom Eddy gjorde. Hur styrda är de ovanifrån i organisationen? Likväl hade det varit av intresse att ta reda på områdespolisernas plan, tanke med sitt arbete kontra vilka förväntningar de boende i Bergsjön har.

Referenser

- Aktuellt i politiken (AiP) GÖTEBORG, Nr. 9. 3/6 1995.
- Aktuell Säkerhet* 2/95.
- Andersson, Jan & Grevholm, Erik (2000). *POLISENS ORGANISATION OCH VERKSAMHET. En fortsatt granskning av närpolisreformen*. BRÅ-rapport 4/2000. Stockholm: Brottsförebyggande Rådet.
- Billinger, Kajsa (2005). Fokusgrupper – En datainsamlingsmetod i Sam Larsson, John Lilja, & Katarina Mannheimer (red). *Forskningsmetoder i socialt arbete*. Lund: Studentlitteratur.
- Davis, Robert C., Mateo-Gelabert, Pedro & Miller, Joel (2005). Can Effective police also be respectful? Two examples in the South Bronx. *Police Quarterly* 2005 no.8, p. 229-247
- Furuhagen, Björn (2009). *Från fjärdingsman till närpolis: en kortfattad svensk polishistoria*. Växjö Universitet, Polisutbildningen.
- Green, Anders (1992). *Kvarterspolis i tanke och handling*. Sociologiska Institutionen, Lunds Universitet. Examensarbete.
- Göteborgs Posten 12/1 1997.
- Göteborgs Posten 14/5 1992.
- Göteborgs Posten 16/6 2006.
- <http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/19840387.htm>
- http://www.polisen.se/Kalmar_lan/sv/Om-polisen/Polisen-i-Sverige/Uppdrag-och-mal/
- http://www.polisen.se/Kalmar_lan/sv/Om-polisen/Polisen-i-Sverige/Organisation/21-polismyndigheter/
- http://www.polisen.se/Kalmar_lan/sv/Om-polisen/Polisen-i-Sverige/Organisation/Rikspolisstyrelsen/
- <http://www.polisen.se/sv/Aktuellt/Nyheter/Vastra-Gotaland/april-juni/Svensk-polis-i-ett-mangkulturellt-omrade--positivt-eller-negativt/>
- Jonasson, Sven-Åke (1994). *Kvarters- och närpolisverksamhet*. Rikspolisstyrelsen.
- Kvale, Steinar (1997). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur.
- Larsson, Sam (2005). *Kvalitativ metod i socialt arbete* i Sam Larsson, John Lilja, & Katarina Mannheimer (red.). *Forskningsmetoder i socialt arbete*. Lund: Studentlitteratur.
- Lindström, Peter, Pauloff, Anna & Granath, Sven (2001): *Hur– Var – Närpolis: en granskning av närpolisreformen*. BRÅ-rapport 2001-5. Stockholm: Brottsförebyggande Rådet.

- Peterson, Abby (2010). From Great Britain to Sweden – The Import of Reassurance Policing. Local Police Offices in Metropolitan Stockholm. *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention*, no 11:1, p.25-45
- Rikspolisstyrelsen, *Kvarters- och närpolisverksamhet – en idéhandbok*, 1994.
- Sould, Lars. *Stöd till stödjare. Polistidningen* 2-95.
- Soukkan, Jenny, Green, Anders & Lindström, Peter (1999). *SVENSK POLIS I FÖRÄNDRING: En granskning av närpolisreformen*. Brå-rapport 1999: 07 : Stockholm: Brottsförebyggande Rådet.
- Svenning, Conny (2003). *Metodboken*. Eslöv. Lorentz Förlag.
- Thurén, Torsten (2003). *Vetenskapsteori för nybörjare*. Stockholm, Liber AB .
- Tillit – en strategisk vision för förtroende och prevention: AL-124-12472/06*. Göteborg: Polismyndigheten i Västra Götaland.
- Tyler, Tom R. (2005). Policing in Black and White: Ethnic Group Differences in trust and confidence in the Police. *Police Quarterly*, 2005:8, p322-342

Bilaga 1. Intervjuguide 1

Frågeformulär, Samarbetspartners

Bergsjön

Kan du beskriva din upplevelse av stadsdelen Bergsjön? Positivt och negativt.

Kan du beskriva skillnaden på stadsdelen nu och för 15 år sedan?

Hur ser din bild ut av Bergsjön i jämförelse med andras bild?

Eddy`s polisarbete

Vad tror du det var som gjorde att Eddy nådde ut till så många invånare i Bergsjön?

Vilka egenskaper skulle du säga att Eddy hade?

Kan du återge någon (några) särskild händelse/ngt särskilt minne i en situation med Eddy?

På vilket sätt påverkade den dig då?

På vilket sätt kan man säga att den påverkar dig idag?

Polisens och ungdomarnas möten i stadsdelen idag

Hur ser din uppfattning/bild ut av möten mellan polis och ungdomar idag?

Vad tror du är viktigt generellt för att ungdomar och polisen i förorten ska kunna mötas på ett bra sätt?

Eddy`s sätt att arbeta

Hur skulle du förklara och beskriva Eddy`s sätt att arbeta?

Hur såg du på Eddy och hans arbete som polis i stadsdelen?

Hur såg ert samarbete ut? Beskriv

Hur tror du att andra personer som kände Eddy skulle beskriva hans arbete?

Skiljer sig hans polisarbete mot det arbete poliser idag gör i stadsdelen? I så fall, på vilket sätt?

Bilaga 2, Intervjuguide 2

Frågeformulär, ungdomar

Bergsjön som uppväxtort

Kan du beskriva hur det var att växa upp i Bergsjön?

Tror du att det är skillnad på att växa upp i Bergsjön idag jämfört med hur det var när du växte upp? I så fall, på vilket sätt?

Hur ser din bild av Bergsjön ut i jämförelse med andras bild?

Eddys polisarbete

Om du bidrog till insamlingen till Eddys begravningskrans, berätta varför och hur du tänkte?

Hur kommer du ihåg Eddys sätt att arbeta?

Vad tycker du utmärkte Eddy som person?

Har han haft någon roll för dig?, I så fall berätta och beskriv hur?

Kan du återge någon (några) särskild händelse/ngt särskilt minne i en situation med Eddy?

Polisens och ungdomarnas möten i stadsdelen idag

Vad tror du är viktigt generellt för att ungdomar och polisen i förorten ska kunna mötas på ett bra sätt?

Hur ser din uppfattning/bild ut av möten mellan polis och ungdomar idag?

Tack för din medverkan!